

Universiteit
Leiden
The Netherlands

The last good land : Spain in American Literature

Suárez-Galbán, E.

Citation

Suárez-Galbán, E. (2005, November 29). *The last good land : Spain in American Literature*. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/4437>

Version: Corrected Publisher's Version

License: [Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/4437>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

SAMENVATTING

In de titel van het volgende hoofdstuk – “Van Romantische Idealisatie naar Realistische Ambigüiteit, of van de Burgeroorlog naar de Cubaanse Oorlog” – ligt dit scharniermoment in de Amerikaanse waardering van Spanje besloten. De groeiende vijandigheid tegenover Spanje, dat meermaals had geweigerd Cuba aan Amerika te verkopen, is vanaf de jaren vijftig van de negentiende eeuw tastbaar aanwezig in de Amerikaanse letteren. In Herman Melvilles verhaal “Benito Cereno” wordt nog enigszins subtiel uiting gegeven aan deze antipathie, maar al snel werden de Inquisitie, Filips II en het Spaanse Katholicisme dé schietschijven van het negentiende-eeuwse Amerikaanse “yellow journalism”. Het romantische beeld van de Spaanse conquistadores als historische voorlopers van de avonturiers in het Amerikaanse Westen, zoals dat door Prescott en anderen in de jaren dertig en veertig van de negentiende eeuw werd getekend, maakt plaats voor een bittere kritiek op de historische wreedheid van Spanje. Het uitbreken van de Amerikaanse Burgeroorlog hield de bredere verspreiding van dit anti-Spaanse sentiment nog even tegen, maar daarna vond deze negatieve beeldvorming vrij algemeen ingang. Toch is de aversie ten opzichte van Spanje zoals die ongenueanceerd werd gepropageerd in de Amerikaanse politiek, niet meteen terug te vinden in de Amerikaanse letteren. De “Borderland” literatuur, die zich toespitst op het Zuidwesten, maar ook de in California gesitueerde verhalen van Bret Harte en, in de twintigste eeuw, de Spaanse werken van Willa Cather en Katherine Ann Porter, bijvoorbeeld, cultiveren een nostalgie voor een minder gewelddadig Spaans verleden, waarin de conquistadores worden vervangen door vreedzame missionarissen. Ook James Russell Lowells *Impressions of Spain* (1878-1879, gepubliceerd in 1899), hoewel zeker niet onkritisch ten opzichte van Spanje, en het werk van William Cullen Bryant, ondanks diens steun voor de Cubaanse onafhankelijkheid, getuigen van een oprechte liefde voor Spanje. Zelfs de oorlogsdepêches van Stephen Crane loven sporadisch de moed van de Spanjaarden in hun strijd tegen de Cubaanse guerrilla’s. En niet zo lang na het beëindigen van de Spaans-Amerikaanse oorlog van 1898, in 1905, publiceerde William Dean Howells “Editha” (1905), een verhaal waarin hij het valse patriottisme dat in de Verenigde Staten gepredikt werd bij het uitbreken van de tweede Cubaanse Onafhankelijkheidsoorlog in 1895 scherp op de korrel neemt. Het zijn deze schrijvers die Spanje positief in de belangstelling houden van de literatuur van de Verenigde Staten in een tijd waarin het land unaniem verketterd werd door de media.

Familiar Spanish Travels (1913) van de al eerder genoemde William Dean Howells (hoofdstuk VI) zoekt aansluiting bij het Spanje van Irving: een land dat zijn humane en sociale integriteit had weten te handhaven in weerwil van de moderniteit. Dit in tegenstelling tot de Verenigde Staten waar, naar Irvings gevoelens, rechtschapenheid en authenticiteit dreigden verloren te gaan – iets wat door Howells reeds als een voldongen feit werd beschouwd. Howells deelde Irvings bewondering voor de Oosterse en Arabische invloeden in Spanje niet. Spanje was echter wel het soort land dat Howells in zijn jeugd had gehoopt dat ook de Verenigde Staten zouden worden. In *Familiar Spanish Travels* vinden leven en literatuur aansluiting: wat Howells in zijn jeugd had gelezen over Spanje vond hij er daadwerkelijk terug op zijn reizen. De nostalgie die uit dit werk spreekt appelleert daarom niet zozeer

aan het reële (en betere) verleden van Spanje, maar eerder aan de beloftevolle toekomst waaraan Amerika volgens Howells had verzaakt.

In hoofdstuk VII wordt *Persons and Places* van George Santayana belicht. Op die manier wordt aansluiting gezocht met de autobiografische traditie en met een literair fenomeen eigen aan de Amerikaanse letterkunde: de immigrantenliteratuur. De opmerkelijke lacune die hieromtrent bestaat binnen de studie van zijn repertoire is mogelijkwerwijs het resultaat van Santayanas eigen hardnekkige hameren op zijn Spaanse identiteit, een karaktertrek van de schrijver die door sommige critici op weinig overtuigende wijze wordt opgevoerd. Zijn oeuvre (dat volledig in het Engels is gesteld, een poging van Santayana in het Spaans te schrijven faalde jammerlijk) en zijn Amerikaanse scholing (hij kwam al op jonge leeftijd naar de Verenigde Staten) rechtvaardigen alleszins dat Santayana wordt behandeld als behorend tot de Amerikaanse literatuur. Hoewel zijn dubbele nationale achtergrond en zijn filosofische opvattingen hem in staat stelden zowel de deugden als ondeugden van beide culturen objectief te beoordelen, kan men zich niet van de indruk ontdoen dat de voorkeur van Santayana *de facto* uitgaat naar het Latijnse erfgoed. Deze neiging wordt geïllustreerd door zijn veelvuldige uitingen van heimwee naar zijn Spaanse kindertijd. Cambridge, met Harvard, en Avila, de steden waartussen Santayana jarenlang pendelde, symboliseren geografisch deze dualiteitsproblematiek, hoewel het onvermijdelijke gevoel van vervreemding in beide culturen – een gangbaar verschijnsel bij immigranten – uiteindelijk de bovenhand haalt. Daarenboven plaatst de schrijver, vanuit zijn filosofische overtuiging, voortdurend introspectieve kantekeningen bij de veralgemeningen en gemeenplaatsen die te pas en te onpas opduiken in zijn beschrijving van de Spaanse cultuur; een nuancering die grotendeels ontbreekt in het werk over Spanje van zijn Amerikaanse tijdgenoten.

Het volgende hoofdstuk blijft binnen de autobiografische traditie, al compliceert Gertrude Stein in haar *Autobiography of Alice B. Toklas* de zaken enigszins. Doorheen de roman drukt het alter ego van de schrijfster de lezer immers op het hart dat ze een diepgravende relatie onderhield met Spaanse prominenten zoals Pablo Picasso en Juan Gris – in welke mate dat echt het geval was blijft echter onduidelijk. Ondanks de onbetrouwbare verteller, en Steins pseudo-autoritaire uitlatingen over Spanje (die weinig of niet worden onderbouwd,) roept *The Autobiography* toch enkele pertinente (maar ook frustrerende) vragen op. Stein is ook belangrijk omdat ze Ernest Hemingway Spanje deed ontdekken toen ze de schrijver aanraadde Pamplona te bezoeken tijdens het feest van San Fermín.

Samen met Gertrude Stein wordt John Dos Passos gewoonlijk verantwoordelijk geacht voor de herintroductie van het Spaanse thema in de Amerikaanse literatuur van de eerste helft van de twintigste eeuw. Zijn in Spanje gesitueerde werk, en vooral *Rosinante to the Road Again* (1922), deed mee de Lost Generation het land ontdekken. De kritische houding die Dos Passos in dit werk aanneemt ten opzichte van Amerika kondigt niet alleen de scherpe observaties in *Manhattan Transfer* en de *U.S.A. Trilogy* aan, maar refereert ook terug aan Washington Irving's visie op Spanje. Door beschouwingen over Spaanse literatuur te

SAMENVATTING

mengen met reisverslagen en gesprekken evoceert Dos Passos een Spanje dat fungeert als klankbord voor de verzuchtingen over het politieke en sociale échec van zijn eigen land, wat hem in de lijn van Howells situeert. In dit werk van de jonge Dos Passos, die zich op dat moment officieel profileerde ter linkerkant van het politieke spectrum, kan men al de rechtse anarchist vermoeden die enkele jaren later op de voorgrond zou treden tijdens de Spaanse Burgeroorlog.

Virgin Spain van Waldo Frank is een ander voorbeeld van Irvings alomtegenwoordige nalatenschap. Hoewel Franks herziening van de Spaanse wordingsgeschiedenis (het boek gaat veelzeggend van start in Noord-Afrika) door sommige critici werd afgedaan als de quasi-mystieke visie op Spanje van een Joods auteur met een politiek geladen agenda, kan men niet om het feit heen dat *Virgin Spain*, in de geest van Miguel de Unamuno en Ángel Ganivet, een interpretatie van de Spaanse cultuur poneert die pas na 1940 bredere erkenning zou krijgen door het werk van Américo Castro. Ook in de tegenstelling tussen de originele opzet van het boek en de afgewerkte versie ervan schuilt de nodige ironie: naast zijn algemene interesse voor Latijns-Amerika lijkt vooral de uitdrijving van de Spaanse Joden aan de basis te liggen van Franks initiële belangstelling voor Spanje, maar, in tegenstelling tot wat verwacht mag worden van een Joods-Amerikaans schrijver, werd zijn inspiratie ook gevoed door de fascinatie voor de persoon die verantwoordelijk was voor deze uitdrijving. Als Frank koningin Isabela al niet vrij pleit van schuld komt hij toch el dicht in die buurt in zijn uiteenzetting voor de reden van Isabel's beslissing, nl. het bewerkstelligen van de nationale eenheid van Spanje. Ook bij Frank wordt Spanje uiteindelijk ten tonele gevoerd als het humane tegengewicht voor de ontspoorde Verenigde Staten.

Ernest Hemingway is de enige auteur aan wie in deze studie meer dan één hoofdstuk wordt gewijd. Hieruit blijkt zijn uitzonderlijke status in de Amerikaanse letterkunde, maar vooral ook zijn unieke bijdrage aan de Amerikaanse literatuur over Spanje. In hoofdstuk XI en XII worden enkel zijn kortverhalen besproken, daar een uitgebreide analyse van langere werken zoals *The Sun Also Rises*, *For Whom The Bell Tolls* en *Death in the Afternoon* de omvang van de huidige studie zou verdubbelen. De kortverhalen van Hemingway over de Spaanse Burgeroorlog, en dit in tegenstelling tot de romans, zijn door de literaire kritiek vaak op twijfelachtige wijze geïnterpreteerd, of zelfs genegeerd. Van de eerste reeks "Spaanse" verhalen die hier wordt behandeld, in de Finca Vigia editie ondergebracht in *The First Forty-nine* en *In Our Time*, vormen "Papa" en het postume "Landscape with Figures" een representatief voorbeeld van de ideologische desillusie waaraan de Lost Generation leed. Stierengevechten en stierenvechters, maar ook minder heroïsche figuren en beroepen, illustreren de Spaanse houding tegenover leven en dood, een authentiek vitalisme dat Hemingway ervoer als een esthetische en ethische balsem voor de trauma's die hij en zijn generatie hadden opgelopen in de loopgraven van de Eerste Wereldoorlog. In de Spaanse mentaliteit zag Hemingway immers een passend antwoord op de wedijver, de profileerdrang, en het dwangmatige egocentrisme dat hij blijvend zou associëren met de Verenigde Staten. Hetzelfde kan gezegd worden van de tweede collectie verhalen van Hemingway over de Spaanse Burgeroorlog, al

is hier de politieke dimensie veel dominanter aanwezig. Negatieve kritieken bleven dan ook niet uit: de verhalen werden bestempeld als stalinistische propaganda, en dienovereenkomstig geëvalueerd. De balans die hier wordt opgemaakt is van een andere orde: een gedetailleerde analyse legt een alternatief en kritisch perspectief bloot met betrekking tot het republikeinse Spanje dat Hemingway toch zo actief steunde. Enkel in het laatste van de originele verhalen over de Spaanse Burgeroorlog – dat zich toevallig afspeelt in Cuba maar desalniettemin het Spaanse conflict tot knooppunt maakt van een internationale ontvoogdingstrijd – lijkt de politieke dimensie duidelijk de bovenhand te halen op de literatuur.

In de jaren zestig rakelen Lillian Hellman en Josephine Herbst, elk op hun eigen unieke manier (de ene vanuit een hotel, de andere vanuit de loopgraven), herinneringen op aan hun dagen in Spanje tijdens de Burgeroorlog. Een Gender Studies benadering benadrukt het contrast tussen beide schrijfsters, waarbij Hellman uitgaat van een eerder traditioneel vrouw-beeld, terwijl de feministische Herbst ijverde voor radicale hervormingen in een door mannen gedomineerde wereld. De schrijfsters vinden elkaar echter in hun respectievelijke schrijven over Spanje. Zo wordt de herinnering aan de dagen van de Republiek en de Burgeroorlog door beiden hartstochtelijk gekoesterd, al speelt de dreigende schaduw van het rabiate anticomunisme dat Amerika aan de begin van de Koude Oorlog in de ban hield voortdurend mee op de achtergrond. Beider uiteindelijke ontgoocheling in het linkse gedachtegoed doet echter niets af aan het enthousiasme waarmee Hellman en Herbst de solidariteit en rechtvaardigheid bezingen die ze in Spanje hadden ervaren, ook al schemert in hun nostalgische rêverieën bij momenten een zekere berusting door dat het nooit meer mogelijk zal zijn weer aan te knopen met het maatschappelijke ideaal dat zij koesterden voor Spanje, en voor een wereld die nu op de rand van de afgrond staat.

De net geschetste idealisering van de Spaanse Republiek werd mee gevoed door de verwoestende impact die de Grote Depressie van de jaren dertig had gehad op de Amerikaanse Droom, en door de fundamentele ontzuivering die zich van de natie had meester gemaakt toen bleek dat het ongebreidelde (en voor velen onmenselijke) kapitalisme de neerwaartse economische spiraal van die jaren dertig niet had weten te voorkomen. Het vertrouwde beeld van het humane en rechtvaardige Spanje dat de destructieve dans van de moderne wereldorde had weten te ontspringen werd nog versterkt door de liberale, idealistische, en communale houding die het Republikeins bewind in Spanje aannam na de Spaanse verkiezingen van 1931. Eens te meer verleidden de Spaanse geschiedenis (weliswaar opportunistisch aangepast), en de weigering van het land om mee te draaien in de moderne Westerse en Europese context, veel Amerikanen ertoe te denken dat Spanje een waardig alternatief kon bieden voor hun eigen door sociaal onrecht gekwelde samenleving. Hoe naïef ook, toch inspireerde dit ideaal talloze Amerikanen, ongeacht huidskleur of sexe, om in Spanje aan de zijde van de dichters de “goede strijd” aan te gaan en zo een nieuwe en duurzame modelmaatschappij te stichten.

SAMENVATTING

Het was in deze geromantiseerde sfeer van broederschap en gedeeld idealisme, die het mogelijk maakte dat blanke troepen geleid konden worden door zwarte officieren, dat Langston Hughes de Spaanse republiek zag als de plek waar het racisme eindelijk zou worden opgeheven. Ook hier staat het utopisch denken in de weg van de waarheid: in de Spaanse Burgeroorlog waren vormen van latent racisme een dagelijkse realiteit, al werd zulks niet opgemerkt door Hughes, gewend als hij was aan het openlijke schaamteloze racisme van de Verenigde Staten. Hughes kende een werkelijke romance met Spanje, en in zijn memoires, zoals in die van Hellman en Herbst, krijgt het Republikeinse Spanje, waar de schrijver werkzaam was als correspondent, een quasi-mythische status toebedeeld als een land waar niets hoop en droom in de weg stond. Hoewel de Jamaicaan Claude McKay, die in dit hoofdstuk (XIV) eveneens ter sprake komt, zelf niet meedeelde aan de Burgeroorlog, deelde hij toch grotendeels Hughes' visie ten opzichte van de verschillen tussen de Angelsaksische en de Latijnse cultuur met betrekking tot het rassenvraagstuk. Hoewel hij zich duidelijk thuis voelde in Harlem, zoals wel blijkt uit zijn befaamde *Home To Harlem*, gaf McKay toch de voorkeur aan een meer "Latijns" leefklimaat. In zijn werk wordt dan ook een geromantiseerd beeld van het historische Spanje opgehangen, waar van de heldhaftige conquistadores en de onverschrokken piraten en vrijbuiters uit de lectuur van zijn jeugd enkel de herinnering aan hun heldendaden overblijft, en niet die van hun wreedheid. Zijn reizen door Spanje deden McKays bewondering nog toenemen voor een volk dat, anders dan in de Angelsaksische wereld, het individu nog steeds hoger schatte dan etnische en sociale afkomst.

In "The Gonzaga Manuscripts" vat Saul Bellow, die behandeld wordt in hoofdstuk XV, het verstikkende Spanje van Franco samen in een dertigtal pagina's, en haalt hij het gangbare contrast tussen de verschillende waardesystemen van Amerikanen en Europeanen onderuit. Bellow maakt gebruik van een complex symbolisme dat gebruik maakt van Spaanse namen en termen om het stereotiepe beeld van het materialistische Amerika versus het idealistische Spanje te ondermijnen. Bellow beschouwt het land van zowel Don Quijote als Generaal Franco echter niet langer louter als geografische natie: het staat nu voor de moderne wereld, waar de dichtkunst is vervangen door wetenschap en materialistisch winstbejag.

De tegenstelling Angelsaksisch versus Latijns en katholiek versus protestants vormen ook een dominant thema in *The Recognitions* van William Gaddis. Gaddis was ervan overtuigd dat Europa geen oplossing inhield voor de Amerikaanse literatuur van na de Tweede Wereldoorlog. Merkwaardig genoeg kan men in *The Recognitions* toch een sluimerende voorkeur bespeuren voor de Spaanse cultuur, al wordt deze interpretatie bemoeilijkt door Gaddis' gekende voorliefde voor het ironische discours.

Richard Wright is onverdeeld negatief over Spanje in *Pagan Spain*, en daarmee is hij een uitzondering binnen deze studie over de Amerikaanse literatuur over Spanje. Dat deze ex-communistische en toch steeds liberaal ingestelde Afro-Amerikaan de balans negatief doet overhellen met betrekking tot Spanje en de

Spanjaarden kon wellicht verwacht worden van een boek dat het proces maakt van het dictatoriale bewind van Franco. Ironisch genoeg maakt Wright in *Pagan Spain* echter gebruik van een logica die niet lijkt te stroken met zijn achtergrond: de vooroordelen waarvan hij blijkt geeft tegenover Spanjaarden, zigeuners en katholieken, brengen hem gevaarlijk dicht in de buurt van de reactionaire retoriek van het blanke Amerika waar hij als liberaal zo heftig tegen geageerd had.

Met *Who Lost An American?* van Nelson Algren (hoofdstuk XVIII) keren we terug naar vertrouwd literair vaarwater. De geestdrift waarmee Algren het opneemt voor de Spaanse bevolking, ongeacht zijn afkeer voor het stierenvechten, staat haaks op het kritische extremisme van Wright. Algren, wiens eerste werk dateert uit 1935, zoekt duidelijk aansluiting bij het optimisme met betrekking tot Spanje van de vroege jaren dertig.

De Afro-Amerikaanse auteur Chester Himes vormt in een ander opzicht een uitzondering in deze studie. Waar de meeste andere Amerikaanse auteurs, hoezeer ze Spanje ook prezen en bewonderden, Spanje enkel bezochten, of er hoogstens korte tijd verbleven, is Himes de enige die van Spanje zijn permanente verblijfplaats maakte, en er ook stierf. Hij deelde de idealistische kijk van de meeste andere Afro-Amerikaanse schrijvers op de verondersteld “verlichte” attitudes van de Spanjaarden ten opzichte van etnische minderheden helemaal niet. In de plaats daarvan bekritiseert Himes, die overigens bijna een beroepsklager kan genoemd worden, net het racisme in Spanje, hoewel hij dat enigszins afzwakt door uit te leggen dat er toen hij daar woonde nog slechts weinig zwarten in Spanje waren, en de Spaanse vooroordelen dan ook te verklaren zijn uit onwetendheid en niet uit haat, uit een mengeling van nieuwsgierigheid en angst voor een onbekend gegeven. Zo neemt Himes uiteindelijk een middenpositie in tussen Hughes en McKay aan de ene kant, en Wright aan de andere.

Barbara Probst Solomon is de laatste auteur die in deze studie aan bod komt (hoofdstuk XX). Deze schrijfster, die nog steeds regelmatig schrijft voor Spaanse dagbladen, raakte betrokken bij de Spaanse zaak toen ze op jonge leeftijd twee gevangenen hielp ontsnappen uit de werkkampen van Franco. Haar stormachtige verleden in Spanje, dat werd gekleurd door liefdesaffaires en intensieve contacten met zowel de intellectuele elite als het linkse verzet tegen het regime, verlenen haar werk een zeldzaam politiek en historisch cachet. Dit komt vooral tot uiting in *Short Flights*, dat een correctie biedt op het jeugdige en naïeve *Arriving Where We Started*. Probst Solomon is zo op de hoogte van de Spaanse intellectuele achtergrond, en zo emotioneel betrokken bij wat in Spanje gebeurt, dat het soms moeilijk is zich te herinneren dat het hier om een Amerikaanse, en niet een Spaanse, schrijfster gaat.

In de conclusie van deze studie wordt opnieuw benadrukt dat de aantrekkingskracht van Spanje voor de Amerikaanse literatuur moet worden gezocht in de tegengestelde historische ontwikkelingen van Spanje en de Verenigde Staten. De groeipijnen die de Verenigde Staten kenden als een jonge natie, en de

SAMENVATTING

razendsnelle ontwikkeling die het land doormaakte op weg naar het wereldleiderschap, met alle industriële, economische en sociale gevolgen van dien, soms ten koste van de oorspronkelijke idealen van de Founding Fathers, leidden vele Amerikaanse schrijvers ertoe Spanje te idealiseren als een land de moderniteit schijnbaar bewust en met succes had weten te weerstaan. In het kielzog van de literaire idealisering van Spanje werd ook de Spaanse geschiedenis onderworpen aan een geromantiseerde interpretatie. In het werk van Americo Castro zou deze onjuiste en onvolledige geschiedschrijving genuanceerd worden: een revisie die, opmerkelijk genoeg, *ex-ante-factum* al werd aangevoeld door Amerikaanse schrijvers als Washington Irving en Waldo Frank. Het is ook bijzonder dat Spanje zulk een divers etnisch publiek wist aan te spreken: zowel Joodse, Afro-Amerikaanse, als WASP schrijvers vonden inspiratie in Spanje en haar cultuur. De recente democratisering van Spanje en haar toetreding tot de Europese Unie zullen ongetwijfeld drastische gevolgen hebben voor het eeuwenoude literaire denken over Spanje, en dus ook voor het Amerikaanse literaire denken over dat land. Wat dat precies zal inhouden valt uiteraard buiten het bestek van deze studie.

SUMMARY

Regardless of whether it is true or false, the saying that opposites attract certainly seems to hold true as far as the American authors who have written about Spain that we have here studied are concerned.

Our first chapter delineates the national differences that in principle produce the contrast that in turn makes the United States and Spain opposites. With the failure of the Council of Trent in its attempts to reunify Europe religiously, the Counter Reformation that Spain was to direct began to veer Spain away from the rest of Western Europe and its interpretation of modern society and times. In a sense, however, the Counter Reformation simply continued a historical pattern that had been shaped during the Middle Ages when the Iberian Peninsula came under Arab rule. More interestingly, as the northern Christian kingdoms reconquered lands in the hand of Arabs, a new society was born, wherein the three main components (Jews being the third) collaborated mutually in order to safeguard their respective interests. It was precisely in the United States that this tricultural view of Spain came to the fore, due mainly to the efforts of the Republican exile Américo Castro. If the religious dimension of the three groups (or castes, as Castro preferred) is the most visible one, as their very names indicates (*moros, judíos y cristianos*), the overall repercussions and reactions affecting the Spanish world view of said dimension followed naturally. Thus, as the Renaissance paved the way towards modern times in different areas, Spain remained tied in many ways to the tenets of its medieval caste system. But just as important as the perpetuation of Semitic thought, was the reaction against certain aspects of this thought that happened to coincide, to some degree at least, with what the rest of Western Europe was accepting as "new", "modern" perspectives ushered in by the Renaissance, especially in those lands where the Reformation triumphed. Rationalism, material wealth (Capitalism, in one word), a certain brand of individualism allowing for class change (the self-made man) and the rise of the bourgeoisie, all problematic, if not blatantly condemned during the European Middle Ages, in Spain became identified with the now condemned castes - Jews and Muslims - after the culmination of the polemically-labeled *Reconquista*.

Thus, the Spanish contrast and opposition to what would become guidelines for the realization of the "American Dream" and way of life, were well-established by the eighteenth century when the United States achieved its independence and began to seek its uniqueness as a nation. As our second chapter proposes ("Americans in Europe"), two attitudes concerning Europe prevailed among American writers and intellectuals well into the nineteenth century. On the one hand, the idea of an American experiment, neither drastically rejecting, nor fatally repeating the European experience, became the goal of such figures as Jefferson and Franklin, due to a great extent to their residences in France. A goal shared later to a greater or lesser degree by the so-called Nativists in their search for a genuine

American intellectual and literary expression that would lead to Emerson's "American Scholar". On the other, the Cosmopolitans, or "Brahmins", formed a supposedly contrary camp, accused of attempting to impose an elite, caste system tantamount to prolonging the European intellectual and literary tradition. Spain, feared during colonial times as a menacing power to English rule, gradually began to be viewed as an answer to a new menace, that of the Industrial Revolution that threatened that other American dream of a just and equal society.

Such is precisely the case of Washington Irving's 1832 *Tales of the Alhambra*, as analyzed in our third chapter. Irving's international reputation as the first American writer to truly transcend national boundaries, thus carried along with it his vision of Spain as a land not tainted by the new ills of industrialism. American writing on Spain would in one way or another prolong Irving's ultimately naive view of an exotic land that resisted and rejected what Marx and other nineteenth-century intellectuals saw as the evils of a system that subjected mankind to an economy that inevitably led to social alienation and personal dehumanization. Despite this obvious idealization of a more complex Spanish historical process, *Tales* did at times hit the Spanish historical nail on the head in those passages in which Irving underlined the oriental contribution, and more pertinently, its permanence in Spanish thought and society. Intuitively, remotely and indirectly as it may have been, Irving nonetheless cannot be denied the status of a forerunner of what Castro and others would take to even greater length and depth in the twentieth century.

Ten years later, Longfellow's, *The Spanish Student* (chapter IV), rather than elaborate on these more interesting aspects of Irving's *Tales*, typifies, stereotypes and pigeon holes Spain as a land, more than idealized, simply idyllic. Basically an adaptation, at times approaching mere translation of classical Spanish works, and possibly contemporary ones, complete with popular sayings, traditional characters and situations, Longfellow's closet drama affords nonetheless a unique example of the Romantic fervor for Spain that swept both Europe and the United States. It also provides another historical value, that of documenting the strong attraction that Spain still held for American writers and readers at a moment when the tide was about to change abruptly against Spain and its historical role in the world.

The very title of our next chapter - "From Romantic Idealization to Realistic Ambiguity, or from the Civil War to the Cuban War" - already announces this shift from one extreme to the other. Growing hostilities to Spain, as it repeatedly rejected American offers to buy Cuba, crept into literature as early as Melville's story, "Benito Cereno", in the fifties. Perhaps subtly in this case, but not so later on when the Inquisition, Philip II and Spanish Catholicism became the targets of writings and books that reproduced the spirit of what would become known as "yellow journalism", of which Spain was the first victim as far as nations are concerned. If Prescott and others during the thirties and forties saw in the Spanish conquistadores a model for the conquest of the American west, Spanish historical cruelty began to usurp this view. No doubt, the American Civil War delayed this increasing anti-

SUMMARY

Spanish tendency. No doubt also, American letters did not always docilely follow the growing antipathy of American politics towards Spain. Borderland literature, focusing on the Southwest, extending to Bret Harte's California stories (and chronologically into the twentieth century, with the Spanish-based writings of Willa Cather and Katherine Ann Porter), for example, cultivated nostalgia for a less violent Spanish past of missionaries instead of conquistadores. James Russell Lowell's *Impressions of Spain* (1878-1879, published 1899), amidst criticism, still obviously reveal a love for Spain, as do the writings of William Cullen Bryant, despite his support for the Cuban cause. Even Stephen Crane's war dispatches at times praise Spanish bravery at the cost of the Cuban guerrillas. And if by the outbreak of the second Cuban War of Independence in 1895, it is safe to say that the dye was clearly cast against Spain in general, this did not prevent William Dean Howells from publishing shortly after this war (1905) a devastating attack in his story "Editha" against the false patriotism caused by the politics related to this war. Indeed, it would not be at all risky to state that American writers during this period of hostility kept alive a redeeming torch that counterbalanced to some extent the darkness into which Spain had been thrust by the media.

Howells's *Familiar Spanish Travels* (Chapter VI) some years later (1913) reinserts us into Irving's view of Spain as a land that has retained the human and social goodness that the United States was losing for Irving and had definitely lost for Howells (even if Howells does not share Irving's love for the oriental or Arabic influence in Spain). Present Spain was what Howells as a youth thought and hoped the United States would be. His is a true case of literature defining life, at least as far as *Familiar Spanish Travels* is concerned: what he had read about Spain, he found corroborated in his journey. The nostalgia that his work exudes is not for a Spain lost in a more preferable past, but rather for the future that his own country had lost by not following Spain's example.

With George Santayana's *Persons and Places* (Chapter VII) our study enters into both the realm of autobiography (memoirs, more specifically) and that of an important American literary manifestation, i.e., immigrant literature. This latter reality does not seem to have much following among critics, perhaps due to Santayana's insistence on his Spanish identity, exploited unconvincingly by some critics. That his oeuvre is in English (he failed at an attempt to write in Spanish), and that he arrived in the United States at an age sufficiently young to acquire a basically American education, more than explains his place within American letters. His dual background, however, complemented by his philosophical bent that inclined him towards an objective view of reality, allowed him to gage and weigh both worlds impartially, recognizing virtues and vices in each, even if at times the reader gets the impression that the nostalgia for his Spanish youth disguises a preference for the Latin over the Anglo-Saxon. Harvard and Ávila, the places between which he alternated for years, symbolize geographically his duality, although the inevitable sensation of being a foreigner everywhere, so common to many immigrants, ultimately prevails. Furthermore, while he may coincide with others in stereotyping certain aspects of Spain, once again his philosophical vocation

leads him to explain the reasons behind generalizations and typified national conduct.

The next chapter remains within autobiography, even if in the unique way in which Gertrude Stein conceived her *Autobiography of Alice B. Toklas*. Typically, Stein's ego assures the reader that she moved rubbed elbows with such renowned Spanish figures as Picasso and Juan Gris. Unreliable as it is, given Stein's ex cathedra proclamations regarding Spain without bothering to explain and illustrate, still *The Autobiography* reveals at times a keen intuition that at once leaves the reader equally frustrated and pensive. Not to mention her contribution to Hemingway's discovery of Spain (and indirectly to so many who follow his example to this day) when she recommended he visit Pamplona during the San Fermín feast.

The date (1922) of John Dos Passos's *Rosinante to the Road Again* makes him a pioneer, along with Stein, of the Lost Generation's rediscovery of Spain. Here already, through the contrast with Spain, is the Dos Passos of *Manhattan Transfer* and the *U.S.A.* trilogy, condemning contemporary American life. Irving's footsteps are once again deeply embedded also on the path that Dos Passos's *Rosinante* is following. Mixing Spanish literature with travel and conversations, the Spain that Dos Passos evokes cannot hide its author's lament for his own land gone astray (similar to Howells then). And in this the young Dos Passos, identified with left wing politics at the time, one can retrospectively perceive the right wing anarchist that would become manifest some years later, precisely in Spain during its Civil War.

Waldo Frank's *Virgin Spain* is yet another example of Irving's lasting, direct or indirect influence, as its very subtitle evidently indicates (*Scenes from the Spiritual Drama of a Great People*). That the book begins in northern Africa tells us that Frank had "done his homework" with respect to Spain's historical background, as his text will go on revealing. The accusation that Frank's is a mystical, religious and prophetic view of Spain springing from his Jewish background, may well turn out to be the first of several ironies. For regardless of how we classify it, the fact remains that *Virgin Spain*, following up on what Unamuno and Ganivet had already proposed, foreshadows by at least some fourteen years the interpretation of Spanish history that Castro was to develop from 1940 on. Another irony lies in the original plan versus the finished version of the book: the expulsion of the Spanish Jews seems to have been among the primary motivating factor for Frank's initial interest in Spain (another was his interest in Latin America), but, contrary to what might be expected from an American Jewish writer, his fascination for Spain would extend to the figure most responsible for said expulsion. And if Frank does not wind up excusing Isabel the Catholic's decision in this respect, he certainly provides an explanation for it that borders on justification (i.e., the unity of Spain). As with others we have seen, said fascination responds to the contrasting example that Spain offers as a more humane society versus that of the United States.

SUMMARY

Hemingway is the only author in this study to take up more than one chapter. The two lengthy chapters (XI and XII) dedicated to him, in themselves already single out his exceptional position in American letters among those who have chosen Spain as a topic. Even so, we have had to limit our analysis to his short stories, for to take on novels such as *The Sun Also Rises* and *For Whom the Bell Tolls* (not to mention the melange *Death in the Afternoon*), would have been excessive, indeed requiring a separate book. Furthermore, while those works have received considerable attention, his short stories (as is the case generally with this genre) have been less treated, and, especially in the case of the Civil War stories, somewhat mistreated, from our point of view. In the first collection of stories dealt with, those of *In Our Time* and *The First Forty-nine* (according to the Finca Vigía edition classification) that touch on Spain (along with the posthumous "Landscape with Figures", also studied here), "Papa" may be said to be "licking his wounds" produced by the First World War and its ideological aftermath, so fundamental for an understanding of the spirit of the whole Lost Generation. Bullfighting and bull fighters, but also waiters and less heroic persons and professions exemplify the Spanish attitude towards life and death that for Hemingway was both an aesthetic and an ethical answer to the trauma of death intensified by his experience of the war. Likewise, in the Spaniard's content with his own personal success of a job well done, regardless of all acclamation by others, Hemingway perceived an answer to the American obsession of competition, recognition and public success that plagued him all his life.

More of the same is also true of what we have termed The Civil War Stories found in the second collection mentioned. Here, however, Hemingway risks the danger of mixing politics and literature. Negative criticism was neither lacking nor tardy, to the extent that the label of "Stalinist" began to be applied to these stories. Our vision is otherwise, insisting that a closer analysis of these stories reveal a criticism of the Republican Spain that Hemingway nonetheless supported actively. Only the last of the original Civil War Stories, which takes place, incidentally, in Cuba, but with the Spanish conflict as background and reference of an international struggle, seems to us to tip the scales in favor of politics over literature.

Lillian Hellman and Josephine Herbst, each in their own so different manner (the former from her hotel, the latter from the trenches), reminisce in the sixties of the past century on their days in Spain during the Civil War. A Gender Studies approach also establishes a clear contrast between the two, Hellman generally tied to the more traditional view of women, as opposed to Herbst's more radical one explicitly demanding a change in a male-dominated world. Both coincide, however, in considering Spain, its Republic and Civil War as the most memorable moments of their lives, which by this time had been darkened by the anti-left movements and persecutions that swept the United States after the start of the Cold War and into the fifties. Nor did disenchantment with the Left hinder their enthusiasm for the solidarity and justice that they experienced in Spain, even if their nostalgia smacks at time of a resignation that seems to deny the possibility of renewing the old dream

of a society such as the one they had hoped so passionately for Spain, and for a world on the brink of disaster.

For this was precisely what these Americans authors saw in the Spanish Republic, along with those of other nationalities, true, but perhaps more acutely in the case of the former due to the devastating effects of the Depression that shattered an American dream, already shaken by the dehumanization of an economic system that despite its rapacity still could not avoid the catastrophe of the thirties. The liberal, idealistic, communal stance taken by the Spain that won the 1931 elections simply reinforced the traditional idea of a more humane, just society that had managed to escape modern evils. Once again, Spain's misunderstood history, its refusal in more ways than one to live in the present of its western European context, seduced many Americans into believing that their social ills could be remedied by the Spanish example. Naïve as it sounds, men, women, black and white, all dreamt the same dream, and many lived it (and others died) by travelling to and fighting in Spain in "the good fight", "the poet's war". Even the terminology became contagious with an idealism concerning war never to be repeated.

So it was that Langston Hughes conceived the Spanish Republic as the end of racism through a comradely conduct that allowed for black officials to lead white troops during the Civil War. Coming from the open racism of the United States, it was only natural that Hughes not perceive other forms of racism, less evident and more disguised, but nonetheless there. The Spain of the thirties may be said to have culminated his love affair with the Hispanic world, and as the two women writers just discussed, Hughes' memoirs recall his work as a reporter in Republican Spain as a moment of unlimited hopes and dreams. The Jamaican Claude McKay, also discussed in this chapter (XIV), while absent from Spain during its Civil War, nonetheless shared many of the attitudes of Hughes concerning the differences between the Anglo-Saxon and the Latin world with respect to racism. He preferred the latter, and yet to him, Harlem was home, to recall one of his most famous novels, *Home to Harlem*. In his writings, the heroic, adventurous Spain of conquistadores, pirates and buccaneers of his youthful readings retained only the glamour and none of the cruelty, while his travels through Spain won his admiration for a people he considered more interested in the individual per se than in his or her ethnic or social background, in contrast with the Anglo-Saxon world.

Saul Bellow's "The Gonzaga Manuscripts" (Chapter XV) condenses into a short story of some thirty pages the stifling Spain of Franco, along with the theme of the values attributed to Americans versus those of the Europeans. Revealing a tight web of symbolism which includes the use of Spanish names and terms, Bellow undermines the stereotypes of the materialist American as opposed to the idealist Spaniard. In his case, however, Spain is not limited to its national borders: following the symbolic character of the story, Spain, the land both of Don Quixote and Franco, is the modern world and times. Poetry has been displaced by science and material interests everywhere.

SUMMARY

Anglo-Saxon versus Latin, Catholic versus Protestant, William Gaddis's *The Recognitions* harps on this theme as perhaps no other work here analyzed, including Santayana's. Like Bellow, Gaddis was convinced that Europe was not the answer for American writers, whose world, like it or not, was that of the United States after World War II. And yet, curiously enough, a balance of pros and cons in *The Recognitions* might very well incline the reader in favor of the Spanish ways over the American ones. This, however, is only one of several possible readings, all complicated by Gaddis's irony and tongue in cheek humor.

If Hemingway is an exception in our study in view of his outstanding stature as far as American letters on Spain are concerned, Richard Wright in *Pagan Spain* becomes another kind of exception, that of an American whose general view of Spain is a negative one. Of all the authors treated, Wright is the only one to tip the scales definitely against Spain and Spaniards, even when one takes into account that this ex-Communist, still-liberal black American is commenting on Franco's right-wing dictatorial Spain. Ironically enough, Wright reveals against Spaniards, gypsies and Catholics the prejudices he felt in his own country due to his ethnic background. The pendulum has swung for once to the opposite extreme, thus verifying the saying that the rule always has its exception.

With Nelson Algren's *Who Lost An American?* (Chapter XVIII) the waters recede to their normal level of American fervor for Spain. Actually, normal is not really the correct term, for, with the exception of bullfighting, Algren's enthusiasm for Spain and everything Spaniard is really the complete, opposite extreme of Wright's. So far as to have claimed that as Spain goes, so goes the whole world. Obviously, Algren, whose first novel was published in 1935, is yet another American author who is recalling the promise of the thirties that Spain held for the world.

Another black American constitutes another exception in our survey of Spain. For all their praise and admiration of Spain, the authors dealt with, including Hemingway, visit, and at most reside for some time in Spain. Chester Himes is the only one to have lived permanently, and died, in Spain. And as his memoirs reveal, he does so without any of the idealization concerning Spanish ethnic attitudes that we have seen in other black American authors. On the contrary, Himes, a natural complainer, repeatedly attacks Spanish racism and prejudice, though he does balance the picture by recalling that blacks were not common then in Spain, and rather than hatred, it was sheer ignorance that explained the Spaniard's mixture of fear and curiosity when faced with a black person. In the long run, his yes/no, accusation/modification attitude towards Spanish racism would seem to balance out in this respect the distance between Hughes and McKay, on the one hand, and Wright on the other.

Our final author, Barbara Probst Solomon (Chapter XX), still active in the Spanish press, initiates her contact with Spain with a dangerous, youthful adventure, helping two prisoners to escape from a Franco work project. Love affairs and

contact with anti-Franco factions inject her writing with a keen political analysis missing in others. Her immersion into Spanish intellectual life also provides her with a no less keen historical perspective, especially in the more mature of the two books here analyzed, *Short Flights*, which abandons the blinking, starry-eyed view of Spain in *Arriving Where We Started*. So intimate and so intellectually and emotionally familiar was Solomon's attachment to Spain, that the reader at times has to reflect and remember that the book being read was written by an American.

Our conclusion inevitably reiterates that the positive attraction that Spain held for American authors was due in all cases to Spain's historical role and evolution opposite to those of the United States. These American national "growing pains" of a country speeding on -especially after its Civil War - to a world leadership that implied hard, industrial, economic realities that in some ways contradicted the original ideas and ideals of the Founding Fathers, made these writers idealize a nation that had turned its back on modern ways and times. Appearances sufficed to convince generations that Spain had managed to successfully and consciously resist modern ills. Different aspects of Spanish history and reality successively came under this same illusory interpretation. In this respect, however, Americans had simply "swallowed whole" the naive notion of Spain as simply Quixotic (and Quixotic as simply idealistic), an idea that Spaniards themselves to this day can propagate with amazing reception. Americo Castro's thought would change for the intellectual world this incomplete version of Spanish history. Interestingly enough, more than one American author, dating back to Washington Irving and up to Waldo Frank, fascinated by Spain's exotic, oriental past, seems to have intuited Castro's thought. Interesting also is the ethnic mixture of our authors, from WASPS, to Jews, Blacks, and immigrants, as well as the mixture of genders, all lending their particular views to the same issue of Spain. Finally, the recent entry of Spain into both Democracy and the European Union cannot hide that the prevailing, traditional views and attractions that Spain has held for centuries will hardly remain the same. Exactly what the future holds in this respect, of course, is out of our present reach.

CURRICULUM VITAE

Eugenio Suárez-Galbán was born in New York in 1938, and raised in Cuba, where he began grade school. At the age of nine, he was taken back to New York, thus finishing in the United States grade school and high school (Loyola, 1952-1954; Portsmouth Abbey, 1954-1955; Fairfield Preparatory, 1955-1957). Between 1957 and 1961, he attended Boston College, receiving a B.A. degree in Sociology. During one semester, he attended graduate school at the New York School of Social Work, of Columbia University, but deciding on a literary career, he transferred to New York University. A Huntington Foundation Scholarship allowed him to study in Madrid, at the New York University Graduate Program in Madrid during 1963-1964. New York University granted him a teaching fellowship, and he began his teaching career in the fall of 1964, remaining at said institution, where he was promoted to Instructor, until 1966, when he accepted an offer to teach at Mount Holyoke College. He was granted tenure in 1971 and made full professor in 1976, but his links to Spain (he often visited the Canary Islands, where his parents were from), and the political change in this country, prompted him and his wife (with two children by then) to move to Spain. Since then he has been teaching at American university programs in Madrid. As a visiting professor, he has taught at the Comparative Literature Department of the University of Puerto Rico, Duke University, has held the Alfred J. Hannah Chair three winter terms at Rollins College and the Humanities Chair at Colgate University, having also taught brief seminars at the University of Salamanca, North Carolina (Chapel Hill), and summer courses at Middlebury College, San Roque and Cádiz in Andalucía. He has lectured extensively in both Europe, the United States, Cuba and Puerto Rico. Among his administrative positions figure Chairperson of the Spanish Department at Mount Holyoke College (four years), Academic Director at the College of International Studies, Madrid (2 years), Associate Director, Suffolk University Madrid Campus (five years), and he was appointed by the Spanish Government, Ministry of the Interior (1984-1992), to direct the Graduate Summer Courses for Hispanics of the United States at the then Instituto de Cooperación Iberoamericana in Madrid. Among his awards, figures the Medal of Honor of the Puerto Rican Institute of Culture. Although he began publishing short stories in English in small magazines, he changed to Spanish, having published two books of short stories and short novels, two books of poetry, and another short novel, *Balada de la guerra hermosa* (with a second edition in Argentina), which received the Sésamo Prize in 1982. One of his short stories, dealing with the death of Lorca, was put on stage in Sevilla as part of the activities commemorating the fiftieth anniversary of the poet's assassination in 1986. His creative work has been the object of reviews and essays in journals, newspapers and books. His literary criticism includes an annotated anthology of Spanish Golden Age drama, a book on Torres Villarroel's autobiography, and he edited, and contributed to, collective volumes on Lezama Lima and Puerto Rico. He has published some sixty articles and forty reviews in academic journals, as well as

THE LAST GOOD LAND: SPAIN IN AMERICAN LITERATURE

numerous reviews in American (*New York Times Book Review*, *World Literature*) and Spanish newspapers (in the Canary Islands mainly). His translations include a book of poetry by Lawrence Ferlinghetti and Richard Wright's *Pagan Spain* (under pseudonym). During fifteen years he directed Editorial Origenes in Madrid, and continues his editorial work as reader for several Spanish publishing houses.